

**NÄR DITT BARN MISSTÄNKTS HA
VARIT UTSATT FÖR BROTT**

**Information till dig som är
medföljande förälder**

Information till dig som medföljande förälder till barn på förhör i Barnahus

Den här broschyren är riktad till dig som är med ditt barn på barnförhör för tips och råd var du/ni kan söka stöd och hjälp för det som har hänt.

När ett barn kommer till Barnahus Skaraborg för barnförhör kan det ske tillsammans med barnets vårdnadshavare så länge:

- **vårdnadshavaren själv inte är misstänkt**
- **vårdnadshavaren inte bedöms vara närstående till den som är misstänkt**
- **vårdnadshavaren inte är i konflikt med den andre föräldern i de fall den andre föräldern är misstänkt**

Som komplement till informationen för dig som förälder finns även information riktad direkt till barn och ungdomar. Ta gärna med dig en sådan åldersanpassad information hem till dig och ditt barn. Materialet kan med fördel läsas tillsammans då det kan behövas en närvarande vuxen som förklarar det som är svårt. Både föräldrar och barn har rätt till information.

Misstanke om brott

En anmälan med misstanke om att ditt barn har utsatts för brott kan inkomma till polisen på flera olika sätt. I de fall då barnets ärende aktualiserats på socialtjänsten, kan det vara där som bedömning görs att polisanmäla. I andra fall kan det vara det utsatta barnet eller någon anhörig/vän/granne/förälder som anmäler misstanken direkt till polisen. De brott som det oftast handlar om är våldsbrott, brott mot frihet och frid och sexualbrott.¹

1. 14 kap. 1 § Socialtjänstlagen
2. 3, 4 och 6 kap. Brottsbalken.
Övriga brott som kan inbegripas är brott mot lagen om förbud mot könsstympning.
3. 11 kap. 1, 2 §§ Socialtjänstlagen
4. 23 kap. 1 § Brottsbalken.

Socialtjänsten och polisen har olika ansvarsområden

När det uppstår misstanke om att ett barn utsatts för brott har socialtjänsten och polisen olika ansvarsområden. Socialtjänstens ansvar är att utreda barnets behov av stöd och skydd och det görs genom att en utredning inleds.²

Polisens uppgift är att utreda brott. Dessa utredningar kan pågå samtidigt men är oberoende av varandra. När en polisanmälan görs inleder, som huvudregel, polisen en förundersökning.³ Då råder förundersökningssekretess.

Vårdnadshavaren får inte del av barnets förhörsuppgifter, varken vid förhörstillfället eller vid senare skede. Detta innebär att medföljande förälder inte får delta i, eller närvara vid, polisförhöret av barnet utan väntar i ett angränsande rum. Sekretess kring vad barnet berättar i barnförhöret gentemot icke misstänkt vårdnadshavare kan gälla genom hela brottsutredningen samt under och efter en eventuell rättegång.

Det finns ändå möjlighet att begära ut sekretessbelagd information, t.ex vad barnet sagt i barnförhöret. Det är viktigt att du som vårdnadshavare känner till den rättigheten. Du kan antingen ta kontakt med den barnförhørsledare som pratade med ditt barn eller så ringer du polisen, telefon 114 14.

Du presenterar ditt ärende och polisen kan förklara närmare hurdu går tillväga. Det är också de som fattar beslut i frågan. Bestämmelsen om sekretess, även i förhållande till vårdnadshavare, finns reglerat i lagen.⁴

Krisstöd

När misstanke finns att ett barn varit utsatt för brott leder det ofta till starka känslor och reaktioner både hos barnet, andra familjemedlemmar och omgivningen. Barn kan till exempel oro sig för vad som ska hända dem eller andra familjemedlemmar, om någon kommer att bli arg på dem eller om de kommer att bli trodda. En del barn visar tydliga symtom på att inte må bra medan andra till synes verkar opåverkad.

För en förälder kan det också uppstå en kris oavsett om man själv är misstänkt för brottet eller inte. En del reagerar genom att bli arga eller besvikna på sig själva, på barnet, på den misstänkte eller på hur professionella har hanterat situationen. Många föräldrar oroar sig för hur deras barn mår eller har påverkats av det som hänt. I många fall kan det även vara svårt som förälder att vara ett stöd för sitt barn samtidigt som det råder sekretess kring vad barnet berättat i förhör.

Ovissheten kan leda till fantasier om vad som har hänt barnet. Det i sin tur kan leda till frustration över hur rättsväsendet fungerar och vanmakt inför det föräldrastöd som man förväntas vara. I sådana svåra situationer kan det vara viktigt att både barn och föräldrar får hjälp att prata om sina upplevelser för att få hjälp att hantera reaktioner, tankar och känslor. Ibland räcker det med några samtal och ibland behövs stöd under en längre tid.

Du kan ansöka om stöd och hjälp hos Socialtjänsten

Socialtjänsten där barnet bor kan bistå med hjälp och stöd. Är barnets ärende aktualiserat på socialtjänsten finns ibland redan en etablerad kontakt med socialekreterare.

Övriga som kan bistå med stöd

BUP

Närmaste BUP-mottagning hittar du på deras hemsida.
www.bup.se

Ungdomsmottagning

Om ditt barn vill komma i kontakt med ungdomsmottagningen.
www.umo.se/Ungdomsmottagningar

Rädda Barnen Föräldrar

www.raddabarnen.se/foraldratelefonen-och-mejlen

BRIS Vuxentelefon

www.barnperspektivet.se/bris-vuxentelefon

BOJ

Brottsofferjouren, för vittnen, anhöriga till brottsoffer och vuxna brottsoffer. www.brottsofferjouren.se

Preventell

Hjälplinjen för oönskad sexualitet.
www.preventell.se

Jag vill veta

Brottsoffermyndighetens sida med information till både barn och vuxna om barn som brottsoffer.
www.jagvillveta.se

Brottsofferersättning

Kom ihåg att ditt barn och eventuella syskon till barnet kan ha rätt till brottsskadeersättning från Brottsoffermyndigheten. För att få rätt till brottsskadeersättning måste brottet alltid polisanmälas. Man måste också ha undersökt andra möjligheter till ersättning. Det betyder att man inte kan få brottsskadeersättning om man redan har fått full ersättning genom skadestånd eller från sin försäkring. Det man kan få brottsskadeersättning för är personskada, sakskada och kränkning.

Om det i familjen finns andra barn som bevittnat vålds- och/ eller sexualbrott mot det syskon som nu är aktuellt för barnförhör så kan även de barnen ha rätt till ersättning. Sannolikheten att ersättning ska utgå är som störst om det i polisanmälan finns dokumenterat att det funnits andra barn som bevittnat/ hört brottet. Den skada, kränkning och fara som brottet kan antas ha skapat är det som beaktas och det som krävs är att brottet ska ha begåtts av en närstående person. Allvaret i det eller de brott som barnet bevittnat avgör ersättningens storlek.

Det är alltså värt att ansöka om brottsskadeersättning för syskon som inte är föremål för rättsväsendet men som kan ha sett och/eller hört när brottet begåtts. Det är du som vårdnadshavare som ansöker om brottsskadeersättning. Barnet kan först ansöka på egen hand när det fyllt 18 år och till den dag han eller hon fyller 21 år.

För att ansöka om brottsskadeersättning, eller läsa vidare, gå in på Brottsoffermyndighetens hemsida där det finns färdiga ansökningsblanketter:

www.brottsoffermyndigheten.se/ersattning/brottsskadeersattning/barn-som-bevittnat-vald-mot-narstaende

Fakta

Barn har många rättigheter. De finns sammanfattade i FN:s Barnkonvention.

Fyra grundläggande och vägledande principer som alltid ska beaktas när det handlar om frågor som rör barn:

Artikel 2. Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

Artikel 3. Barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barn.

Artikel 6. Alla barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.

Artikel 12. Varje barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör henne/honom. Barnets åsikt ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad.

Alla barn har rätt till information

Barn som utsätts för brott samt rätten till stöd och hjälp omnämns också särskilt i Barnkonventionen:

Artikel 19: Barnet har rätt att skyddas mot fysiskt eller psykiskt våld och mot vanvård eller utnyttjande av föräldrar eller andra vårdnadshavare.

Artikel 34: Barnet har rätt att skyddas mot alla former av sexuella övergrepp och mot att utnyttjas i prostitution och pornografi.

Artikel 39: Barnet som blivit offer för vanvård, utnyttjande, försummelse, tortyr, väpnade konflikter eller annan omänsklig behandling har rätt till rehabilitering och social återanpassning. Sådan rehabilitering och sådan återanpassning skall äga rum i en miljö som befrämjar barnets hälsa, självrespekt och värdighet.

Information om Barnkonventionen kan du titta på:

<http://unicef.se/barnkonventionen>

Här kan du skriva ner viktiga kontakter:

Polisen: _____

Särskild företrädare/målsägandebiträde:

Åklagare: _____

Socialsekreterare: _____

Krisstöd/annat stöd: _____

Övrigt: _____

Barnahus Skaraborg är ett samarbete mellan socialtjänsten i Skaraborg, Åklagarmyndigheten, Polismyndigheten och Regionen.

Hemsida: www.skovde.se/Socialt-stod1/Barnahus-Skaraborg

Vill du veta mer om brott mot barn:
www.jagvillveta.se

Vill du läsa mer om barns rättigheter:
www.unicef.se/barnkonventionen

Barnahus Skaraborg

Besöksadress:

Eric Ugglas plats 1

541 50 Skövde